

# KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.  
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:  
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,  
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.  
Stane četrtletno: 1 S 50 g; leto: 6 S — g  
Za Jugoslavijo  
četrtletno: Din. 25.—; leto: Din. 100.—

## To je poštena beseda!

Za čem gre naša borba? Za pravico, ki je močnim narodom samoobsebi umevna in se je izdatno poslužujejo. Za pravico namreč, da smejo narodi živeti tako, kot jih je ustvaril Bog. Na svetu je že tako, da tudi to pravico delijo samo ljudje. Pravničnih ljudi pa je na tej zemlji le malo. Sicer bi morala biti usoda 40 milijonov pripadnikov manjšinskih narodov v Evropi bolj rožnata, kot je v resnici. Vsa mednarodna javnost priznava, da nikjer na svetu ni narodnim manjšinam mehko postlano in to zato, ker pač pripadnikom večinskih narodov manjka dobra volja, da bi dali pravico, ki jo imajo sami, tudi drugim.

Ob vsem tem položaj narodnih manjšin v posameznih državah ni enak. Številčno močne in gospodarsko krepke manjšine — Nemci na Češkem ali v Jugoslaviji — zamorejo z lastnimi sredstvi nadomestiti pomanjkanje dobre volje v vrstah večinskega naroda. So spet manjšine, ki stoje pred enostavnim dejstvom, da jim večinski narod kratkomalo odreka značaj narodne manjšine in torej pravico samobitnosti. Usoda teh je žalostna, a jasna. Malo kulturno pa je ravnanje z manjšino, če ji na eni strani zagotavljajo njeno življensko pravico in lastno dobrohotnost, istočasno pa smejo organizacije večinskega naroda mirno vršiti svoje raznarodovalno delo v manjšini. Tudi tako usoda mora deliti marsikakva narodna manjšina.

Voditelji naše Avstrije so avstrijskim narodnim manjšinam naklonjeni. Tej naklonjenosti pa stoji nasproti delovanje raznih raznarodovalnih organizacij. Te organizacije se v zavesti svoje moči in trenutnega položaja sklicujejo na pomanjkanje narodne zavesti v manjšinskih vrstah in vršijo svoj posel s to legitimacijo nemoteno naprej. Pri njihovem delu jih podpira dosedanje še nerazčiščeno ozračje, nejasnost glede pojmovanja narodnosti v večini in morda še umetno od njih pričarana nevarnost iredentističnih pokretov v manjšini. Kljub vsem naporom voditeljev narodnih manjšin, da se razčisti položaj okoli narodnih manjšin v luči dejanske pravice, smo v pogledu avstrijske manjšinske politike šele v začetku. Z veseljem lahko beležimo, da manjšine s svojim stališčem vsaj niso več osamljene in njihovi klici ne več klici vpjočega v puščavi. Dollfuss in Schuschnigg sta s svojimi izjavami o vrednosti narodne zavesti prvič prelomila večdesetletno tradicijo. Njima je sledil že mnog iskren avstrijski voditelj. Iz Gradiščanske čujemo, da tamošnji nemški voditelji opetovano izražajo svojo nevoljo nad gojitvijo narodnega odpadništva v vrstah manjšine. Žal se naši voditelji v deželi še niso povzpeli do tega, resnično kulturnega stališča. Najjasnejša je doslej tozadevna beseda lista „Österreichische akademische Blätter“. V rubriki „Schwarzes Brett“ zavzemajo v številki 5. svoje stališče k članku v dunajskem nacionalnem glasilu, naslovljenem „Wir sind Windischel“, v katerem nekdo trdi, da naši nezavedni bratje zato niso Slovenci, ker imenujejo svoje konje Braun, Scheck in Schwarz, svoje pse Treff in Waldi, pozdravljajo z „dobra den“ in v gostilni zahtevajo „še an ochtel“. Tako piše h temu članku dunajski akademski list:

„Prečitno je, da je bil ta prisiljeno preprosti članek pisan v uredništvu. Namen mu je očiten. Kot mačka ne more pustiti lova na miši, tako vleče naše povdarjene narodnjake pot vsenemške domišljivosti: **ponemčevanje za vsako ceno. V pravo tevtonsko glavo noče in ne more iti, da so v Avstriji tudi lahko ljudje, ki govorijo slovensko in so kljub temu enako dobri in dragoceni državljani, kot je nemška večina ljudstva. Ne gre jim v glavo, da ima precej obsežno ozemlje južno od Ce-**

lovca svojo pravico do šol, v katerih se poučuje slovenska materna govornica in koder v cerkvah duhovnik moli v slovenskem jeziku.

Po 18 letih naši povdarjeni narodnjaki niso ničesar pozabili in se tudi ničesar novega naučili. Njihovega domišljavega sveta niso razdrli niti uspehi njihovega nacionalnega poslanstva, ki so doprinesli svoje, da je narodni šovinizem slovenskih sosedov dosegel svojo najvišjo točko. Ni čuda: **stara trditev o manjvrednosti slovenske narodnosti napram nemški spada pač v slovar mnoge malomeščanske družine. Zato ne smejo biti dobri južni Korošci Slo-**

venci, marveč so vindišarji — kar je sicer isto, a zveni za stopnjo bolj germansko — in morajo za vsako ceno spadati k Nemcem.

**Ja: mi Avstrijci vemo dobro, da slišijo koroški Slovenci k nam, vendar tako, kot brat k bratu, z enakimi pravicami in z enako narodno svobodo.** Ne bomo nikdar pozabili one velike izjave za našo državo v njeni najtežavnejši dobi. Na to izjavo smo ponosni in se zavedamo odgovornosti, ki jo nam nalaga taka zvestoba. Pošteno hočemo varovati nam izročeno slovensko narodnost in slovensko svojstvenost, varovati jo hočemo danes in vse čase.“

Tako dunajski akademski list.

## Abesinija in Porenje, dva trda oreha.

Nikdar še ni bila evropska politika tako razrvana, kot zadnje tedne. Začetkom marca bi moral odbor Zveze narodov sklepati o poostrenem nastopu proti Italiji. Medtem je Nemčija raztrgala lokarnsko pogodbo ter zasedla Porenje. Izbrala je ugoden trenutek: sopolpisnici pogodbe, Italija in Anglija, sta si v laseh. Abesinski spor je preprečil odločen nastop Francije in Anglije proti Nemčiji, vojaška zasedba Porenja pa ovira poostritev sankcij proti Italiji.

Ta razdor mednarodne politike vpliva na vse sklepe in dogodke. Anglija želi od Francije podpore sebi in Zvezi narodov v obravnavanju abesinskega spora, Francija tirja angleško pomoč proti Nemčiji. Obe državi sta sicer zato, naj se držijo mednarodne pogodbe, vsaka pa smatra svojo zadevo za nujnejšo. Sedaj je Angliji uspelo, da je porenjsko vprašanje preloženo na maj. Njegova obravnava v Ženevi bo zavisela od rešitve sedaj najbolj perečega — abesinskega vprašanja.

**Kako je torej z Abesinijo?** Dve petini abesinske zemlje sta v rokah Italijanov, 50 tisoč Abesincev je ostalo mrtvih na vojnih poljanah, štiri abe-

sinske armade so poražene. Italijani so že zasedli važno prometno križišče mesto Dessie in se nahajajo samo še par sto kilometrov oddaljeni od Addis-Abebe. Na južni fronti so čete generala Grazianija porazile zadnjo abesinsko vojsko in zasedle Harrar in Džidžiga, glavni mesti ogadenske pokrajine. Neguš se je na čelu 20.000 vojakov umaknil v notranjost dežele. Vojaško torej je Abesinija poražena in strta.

**Ali je abesinske vojne konec?** Z zasedbo Tana jezera v severo-zahodnem delu Abesinije so italijanske čete za dele ob Angleže. Odtod odtoka modri Nil, ki ga Angleži čuvajo kot najdragocenejši zaklad tamošnje svoje posesti. Tod se torej križajo angleški in italijanski interesi. Motil bi se, kdor bi menil, da bo njihova mirna ureditev lahka. Vojne operacije v Afriki se bližajo koncu, začenja pa se ostra politična borba v Evropi in ta šele bo odločila usodo Abesinije. In nikjer ni zapisano, da mora Italija tudi v tej borbi enako zmagati, kot na afriških bojiščih. Porazena je bila prvič, ko je 52 držav sklenilo proti njej nastopiti s sankcijami in treba ji bo dobrega orožja, da ostane v pričenjajočem se boju neporažena.

**Vprašanje Dardanel je načeto.** Turki so prijavili oborožitev in je tudi že izvajajo. Težkoče se šele pojavljajo. Najbolj skrbi Angleže turško prijateljstvo z Rusi, ki bodo s tem dobili dohod v sredozemsko morje. Da se Rusija oborožuje tudi na morju, ni več nobena tajnost, in po dosedanjem razvoju ni izključeno, da se nekoč pojavijo ruske ladje pred italijansko obalo. To dejstvo govori za popuščanje Anglije in Italije v abesinskem sporu.

**Sovjeti rovarijo naprej.** Španija je pozorišče žalostnih dogodkov. Vodju katoliške stranke Gil Roblesu so komunisti zagrozili, da ga bodo ustrelili, v mnogih mestih je prišlo do krvavih spopadov med komunisti in fašisti. V deželi vodita komunistične upore sovjetska agitatorja Bela Kun in Buharin. Delavci so v vsej državi stopili v 24-urni generalni štrajk, ki je ukinil začasno ves promet. Občinske volitve so bile preložene. Vlada še vedno trdi, da je gospodar položaja in bo upostavila polno ustavno svobodo. Medtem pa se nemiri nadaljujejo in se bodo nedvomno stopnjevali do volitev novega predsednika republike.

**Šest žalostnih tednov v Španiji.** Nek poslanec v španskem parlamentu je navedel točno statistiko o umorih, požigih in javnih napadih tekom zadnjih 6 tednov, odkar vlada socialistična vlada. Vsega je navedel 199 napadov na razna poslopja, 187 požigov, med njimi 106 cerkva, ki so zgorele do tal. V istem času je bilo 11 splošnih stavk, 169 uporov, 39 uporov s streljanjem po ulicah, 85 strelskih napadov na posamezne osebe, 24 bomb-

nih atentatov. Pri tem je bilo ubitih 74 oseb, 345 pa težje in lažje ranjenih. — In pravijo, da je to šele začetek.

**Dr. Ewald Ammende, znani manjšinski politik, umrl.** V bolnišnici v kitajskem Pekingju je umrl na posledicah srčne kapi glavni tajnik evropskega manjšinskega kongresa dr. Ammende. Rajni je rodem iz Estonske in je vse svoje delo po svetovni vojni posvetil reševanju manjšinskega vprašanja v Evropi. Tudi za položaj slovenske manjšine na Koroškem je vsikdar kazal veliko zanimanje. Evropske manjšine so z njim izgubile vnetega zagovornika svojih pravic. Ammende je slovel tudi kot dober poznavatelj razmer v Rusiji, kjer je svoječasno študiral. Zrahlanemu zdravju je iskal leka na potovanju po delih sveta, smrt ga je zalotila sredi kitajske zemlje.

**Sturmscharen bodo preurejene.** H praznikom je kancler dr. Schuschnigg odredil, da se Sturmscharen notranje preustrojijo. Proglas navaja med drugim: Pred nekaj časa je zvezna vlada odredila, da se morajo vse polvojaške organizacije združiti v enotno milično fronto. Sedaj prihaja potreba, da Sturmscharen preuredimo. Pokret bo ostal nedotaknjen, toda iz vojaško-obrambnega polja se bo gibanje, ki je izrazito in načelno katoliško, potegnilo spet nazaj ter se vrnilo na svoje, to je kulturno polje. — O bodoči usodi Heimwehra še ni nič znanega.

„Narodni odpadniki so vsem na škodo,“ tako je govoril gradiščanski dež. glavar Silvester gradi-

ščanskim delavcem. „Mi gradiščanski Nemci smo z Hrvati zadovoljni, če ostanejo dobri Hrvati. Mi nočemo nemških vrst pomnoževati z odpadlimi Hrvati ali Madžari, ker vemo, da so oni malovredni, ki so zatajili svoj rod in svoje pokolenje. Težkoče imamo tam, kjer so Hrvati zatajili svojo narodnost. S tem so zatajili sebe, nimajo nobene smeri in nobenega cilja, so danes komunisti, jutri narodni socialisti in pojutršnjem spet kaj drugega.“ — Tako dež. glavar Burgenlanda.

## Nemci v Jugoslaviji.

(Po nemških virih.)

Nemški Kulturbund v Jugoslaviji izdaja vsako leto poročilo o svojem delovanju. Poročilo za leto 1935 nam pokaže jasno sliko o kulturnem udeleževanju in življenju Nemcev v Jugoslaviji in hkrati razbline vse trditve o zatiranju nemške manjšine v sosednji državi. Istočasno kaže poročilo, da imajo Nemci mnogo smisla za organizacijo in da njihova organizacija v Jugoslaviji lepo napreduje. Delovanje Kulturbunda ni omejeno samo na narodno prosveto med Nemci, marveč posega v vse panoge nemškega narodnega življenja. Največjo važnost pa polaga Kulturbund na buditev narodne zavesti med svojimi rojaki.

Organizacija nemškega Kulturbunda se razteza na vse pokrajine Jugoslavije, kjer žive Nemci. Preteklo leto je bilo ustanovljenih 55 novih krajevnih organizacij, od teh v Sloveniji 22, v Bosni 4. Zveze med vodstvom Kulturbunda in krajevnimi organizacijami so zelo živahne in dobro organizirane. Člani vodstva Kulturbunda so lani napravili krajevnim organizacijam 385 posetov. Leta 1934 pa je priredilo vodstvo Kulturbunda v Novem Sadu tečaj za potovalne učitelje. Naloga teh učiteljev je, da posejajo krajevne organizacije Kulturbunda in da oživljajo s primernimi predavanji prosveto nemškega ljudstva in v njem vzbujajo narodno zavest. Narodna zavest med Nemci ni v krajih, ki so bili nekdanj pod Madžari, posebno velika in se krepi šele sedaj, ko so ti kraji prišli pod Jugoslavijo.

V Jugoslaviji Nemci ne uživajo samo popolne svobode, marveč imajo celo neke vrste privilegiran položaj. Iz tega se vidi, na kaki višini je jugoslovansko kulturno razumevanje, koliko je višje od drugih narodov. Saj je strpnost napram narodnim manjšinam ena najznačajnejših in najznačilnejših odlik kakega naroda in pravzaprav šele dobro označi njegovo kulturno višino.

Nemški potovalni učitelji so priredili v Jugoslaviji 73 prosvetnih tečajev, ki so v posameznih krajih trajali po več dni, ponekod celo 14 dni.

Veliko važnost polaga Kulturbund na razne svečanosti, katere prireja ob raznih prilikah. Goji narodno pesem in narodno nošo, briga se za knjižnice, čitalnice, skrbi za trgovski in obrtniški naraščaj, zbira v svojem okrilju dijake srednjih in visokih šol i. dr. V zadnjem času je opazati posebno gibanje nemškega ženstva v Jugoslaviji. S podvojeno pažnostjo se vzgaja nemški dekliški naraščaj.

Kulturbund je ustanovil 125 knjižnic in čitalnic. V kolikor mu manjka sodelavcev za prosvetno delo v Jugoslaviji, si jih dobi iz Nemčije. Kulturbund posreduje nadalje gostovanje nemških zborov in umetnikov v Jugoslaviji, ki prirejajo koncerte povsod, kjer žive Nemci. Najbolj je delovanje Kulturbunda razvidno iz plačane članarine. Leta 1934 so plačali njegovi člani skupne članarine nad 1 milijon dinarjev, denarnega prometa pa je Kulturbund imel 794.111 dinarjev.

Tako nemški Kulturbund v Jugoslaviji po nemškem viru. Še nedavno pa so nemški nacionalni listi ogorčeno zavrnilo trditve našega lista, da gre nemški narodni manjšini razumno dobro. Na današnje naše podatke bodo nedvomno hoteli spet odgovorjati, češ, tudi koroški Slovenci in njihove organizacije imajo polno svobodo v svojem delovanju in se te svobode tudi izdatno poslužujejo. Naj pripomnimo že vnaprej svoje mnenje: **Ali obstoja tudi za Nemce v Jugoslaviji kakšna organizacija z namenom, da jih dosledno raznaroduje in razkrajja, kot obstoja taka organizacija pri nas? Ali je tudi v Jugoslaviji tako, da se Jugoslovani poslužujejo napram nemškim rojakom nizkotnih sredstev kot očitka nelojalnosti, domovinske nezvestobe i. dr.? Ali je tudi v Jugoslaviji med Nemci tako, kot med koroškimi Slovenci, da naprimer tekmujejo deželne ustanove v prireditvah raznih izobraževalnih tečajev za Nemce z nemškim Kulturbundom? Ali tudi Jugoslovani delijo Nemce v svoji državi v Nemce po narodni zavesti in Nemce po maternem jeziku?**

## DOMAČE NOVICE

### Prijatelj, več Te ni ...

Šimnu Kozianu v spomin!

Šimen, ali je mogoče, da Te več ni med nami in da Ti moja roka piše posmrtnico, moja roka, katero si na veliki četrtek še tako prijateljsko stisnil za vedno? ...

Srce mi je polno neizmerne boli in tuge, da mi je težko najti misli in besed, ki bi povedale in razodele, kar čutim jaz, kar čutijo Tvoji znanci in prijatelji, kar čuti naša občina, naša farna družina ob Tvoji, naši bridki izgubi.

## PODLISTEK

Janez Jalen:

### Previsi.

(4. nadaljevanje.)

Tisti Istran, precej prileten je že bil, je Matijo tako lepo prosil. Zavoljo otrok, katerih ima vse živó doma, je rekel. Ni lagal. Se je kar videlo, da ne. Je bil preveč zgaran.

Matija je bil že vse okrog sebe ugledal, če koga izmed višjih ni blizu kje, in pravkar hotel reči Istranu, naj hitro gre, ko mu je možak stisnil goldinar v roko. Morebiti zadnjega, ki ga je imel. Saj bi bil reveža spustil brez podkupnine, denar je pa vendar vzel. Ga je bil zares potreben.

Hudo je moral biti zdelan možak, ko se s takó majhnim praščkom kar ni mogel prikopati na vrh skal. Straže naj bi se pa vsak čas premenile: „Kaj bo, če se dožene, da sem denar vzel? Drugače bi se že kako izgovoril.“

Komaj komaj se je srečno iztekla tista reč. Goldinar so prihodnjo nedeljo z Lovrencem in Janezom skupaj zavečerjali in zapili. Zdelo se mu je, da bi mu na duši gorel, če bi ga obrnil samo sebi v prid.

„Uhuuuu,“ je zgrmelo koj za kočó.

Matija se je zdrznil. Lovrenc je sedel in si pomencal oči. Janez je pa zamomljaj z ustmi in prenehal smrčati.

„Uhuuuuu.“

„Sova.“ Lovrenc se je popolnoma predramil.

„Nič kaj prida ne pomeni,“ je zaskrbelo Matija.

„Bodi babjeveren,“ ga je miril Lovrenc.

„Pihalnik vzamem in ji posvetim.“ Tudi Janez je sedel.

„Čakala te bo.“

„Stavim, da jo zalezem.“

„Le čemu ti bo. Saj ni za v lonec.“

„Pero si zataknem za klobuk.“

„Zavoljo peresa vendar ne boš ubijal tako redke živali. In strel bi nas utegnil izdati.“

„Kóga se pa kaj bojim!“

„Bodi no pameten. Sovo že jaz odženem.“

Matija je zlezal s pograda, razgrebel pepel na ognjišču in oživil ogenj. Dim se je dvignil pod okajene skodle, si poiskal izhoda skozi dimnice pod streho in tiščal pri vseh špranjah na svobodo. Uharica je utihnila.

Janez je znova zasmrčal. Lovrenc pokojno zadihal. Matija je spet zlezal na pograd in slišal zavpiti sovo visoko gori v Požganju. Zaspal ni trdno nič več. Tako v nekakih klamah so mu včasih malo oči padle skupaj.

„Ja, ja. V gorah in ob morju je siromaku življenje težko. Ko bi vsi skupaj držali, oni ob morju in mi v gorah —“

Sredi misli je zadremal.

Menda se tistih par ur ni več primerilo, da bi vsi trije obenem spali. Vsak je vselej, kadar se je prebudil, prisluhnil v temno noč. Zunaj se ni oglašila nobena žival več. Enakomerno se je Završnica prelivala čez kamenje. V koči pod pogradom je miš glodala pozabljeno skorjo kruha.

Zvezde še niso vse ugasnile. Janez, Lovrenc in Matija so že šli po dolini navzgor proti Srednjemu vrhu. Hodili so po travi, tako tiho, da še govorili niso nič med sabo. Iz zamišljenosti jih je sunkoma iztrgal vresečč krik, ki se je odtrgal v frati nad njimi. Vsi trije so kakor pribiti obstali in kakor na povelje vsi imeli že pripravljene puške za strel. Janez se je sklonil narahlo naprej, stisnil

Dragi nam tovariši! Šel si od nas, Trnjeva je bila Tvoja pot od velikega četrta do velike nedelje. V času, ko je naš Odrešenik visel v strašnih mukah na križu, si tudi Ti končal svojo Golgato zemskega življenja. „Dolgost življenja našega je kratka, kaj znancev je zasula že lopata,“ pravi naš Prešern v začetku prekrasnega soneta „Memento mori“. Tvoja pot je bila še posebno kratka. Koliko let bi še lahko deloval med nami naš občinski tajnik in organist! Star komaj 51 let si moral sleči umrljivega človeka Ti, ki bil si mož jeklen, kadar je bilo braniti čast in pravdo narodu in jeziku svojemu. Vendar boš živel med nami naprej v našem spominu, v naših srcih.

Hrepenel si po soncu, po naravni krasoti, sveži iz Stvarnikovih rok. Ko si na nekem izletu s prijateljsko stal ob zeleni Olševi in smo zazrli kamniške planine, si zaklical: „O, ti nebeška krasota!“ Delali smo sklepe, da je gremo iskat tudi letos, nenadoma pa si odšel zret nebeško krasoto. Moral si globoko ljubiti naravo, da je sama žalovala za Teboj ob Tvoji smrti. Ko smo Te polagali v njeno krilo, se je sama odela z belim mrtvaškim prtom.

Ljubil si, vnet za lepoto, melodijo, zato je objela ob Tvojem pokopu Tvoja krsto. Predvsem si ljubil sočno harmonijo naše pesmi in ona se je zadnja poslovila od Tebe. Ljudem si bil vsem prijatelj in tovariš, zato Te bodo pogrešali toliki, s katerimi Te je spajala srčna vez, ista trpka usoda. Pogrešala Te bo naša cerkev, naša občina, vsa naša selska dolina, v kateri si ustvaril svoj začasni in sedaj našel svoj večni dom.

Počivaj mehko v naši zemlji, ki si jo ljubil kot svojo! Spočij se od truda, zroč na cerkev, koder si petnajst let pel Bogu slavo! Pa saj vemo, da boš pel tudi zdaj, pel iz nebeške partiture večne ljubezni.

Janko O.

**Birme bodo letos:** 26. aprila v Škofičah, 9. maja v Žitari vesi, 17. maja v Grebinskem Kloštru, 18. maja pri Sv. Štefanu v Srednjih Trušnjah, 19. maja v Kneži, 20. maja v Šmarjeti, 26. maja na Brnci, 27. maja v Podkloštru, 28. maja v Melvičah, 31. maja in 1. junija v celovski stolnici, 3. junija v Domačalah, 4. junija na Pečnici, 16. junija na Radišah.

**Sv. Mesto pri Žvabeku.** Po dolgem odmoru so se letos spet javili romarji iz Dravograda. Mute in Sl. Gradca, da pridejo 2. nedeljo po velikonoči — 26. aprila — pod vodstvom g. kaplana iz Dravograda v procesiji na sv. Mesto. Dovoljenje za prestop državne meje so dobili za 500 romarjev. Procesija pride na sv. Mesto v soboto zvečer ob 6. uri. Po slovesnem sprejemu ima pridigo, pete litanije in blagoslov. Nato spovedujeta dva duhov-

zobe in nabral v največjo pozornost svoj neobriti obraz. Skozi priprte trepalnice je prebadal z očmi jutranji somrak. Kmalu je ugotovil:

„Lisica davi kokoš ali petelina. Mladica bo, ko tako počasi mori. Streljati ni vredno. Še ne nosi kožuha za rabo.“

Puške so drug za drugim spet obesili na ramo. Niso se pa še dobro prestopili, ko je Matija stegnil roko, s prstom pokazal proti frati in skoraj zavpil: „Sova!“

Uharica je pravkar dvignila s kremplji velikega črnega petelina in neslišno plula z njim proti Bukovi peči.

„Petelin in uharica bi bila vredna strela. Škoda,“ je pripomnil Lovrenc.

„Prihrani svinec za gamse,“ je pomežiknil Janez

„Kaj pa, če bi se rajši najinega srnjaka lotili, Janez?“ Matija je obstal sredi koraka.

„Matija. Vse kaže, da verjameš v vraže. Kaj res človek v zakonu postane taka baba. Lovrenc! Zahvali Boga, da so ti ženilo odrekli. Jaz rajši še poizkusil nisem.“

„Vidva lahko govorita, ko sta sama. Nas pa je sedem, kadar smo vsi doma. Pa. Da ne bosta rekla. Pojdimo!“

Ves čas prav do konca Zelenice je Matija hodil naprej. Znal je tako voditi, da so šli mimo dveh tropov krav, pa jih ni čutil noben pastir in nobena majerca.

Z vrha Zelenice se kar nagledati niso mogli. Sonce je osvetljevalo vrhove gora. Nad ravnino proti Celovcu je veter trgal rahlo meglo in v Šentanevemu melu je bilo gamsov kakor jarcev: „Dva in trideset — pet in trideset — sedem in trideset — in še bo kateri v ruševju skrit.“

nika. V nedeljo zjutraj je ob pol 7. uri sv. maša, pridiga in peta sv. maša. Nato slovesno slovo od Marije Svetomeške in odhod v procesiji. Ob 9. uri je druga božja služba s sv. mašo, pridigo in slovesno sv. mašo, nato pete Marijine litanije. — Ta procesija je starodavna, več sto romarjev je prišlo vsako leto, posebno veliko moških. Tako priljubljeno je bilo to romanje, da so si posli, ki so v jeseni jemali likof za službo, še zraven izgovorili dovoljenje, da smejo 2. nedeljo po veliki noči na sv. Mesto. Pred več ko 200 leti so to procesijo opustili, a kužne bolezni in druge nesreče so ljudi prisilile, da so spet prišli. Dve več kg težki, lepi sveči, ki sta še sedaj ob glavnem oltarju, z letnico 1735 pričata, da se je tedaj romanje spet obnovilo. Torej pred 200 leti. Star ljudski pregovor pravi: Trikrat na sv. Mesto je toliko vredno, kakor enkrat na sv. Višarje. Upamo, da se mednarodne razmere polagoma toliko ublažijo, da pride še procesija iz Strojne in Sv. Danijela, ki je prejšnja leta redno prihajala. — Na Šent Otovo, t. j. v pondeljek pred binkošti, pride na Sv. Mesto 7 procesij z duhovniki iz sosednjih far.

**Šmiklavž ob Dravi.** Naša farna cerkev je kot mlada nevesta. Slikar, domačin Rodarjev Mirko, jo je docela obnovil. Zadnjič je bila prenovljena l. 1894 in je leta 1910 zelo trpela vsled požara. Delo je stalo 400 S, katere so prispevali farani na posebno prizadevanje cerkvenega ključarja Katnika. Pri drugi kolekturi se je nabrala še svota 150 S, nakar smo zamogli dati šentjakobskim sestram dva stara cerkvena plašča v popravo. Marljivemu cerkvenemu odboru in darežljivim faranom gre zahvala za žrtve v prid farni cerkvi.

**Pečnica pri Baškem jezeru.** Velika noč na polici, če so vinahti na gorici. Tako je bilo letos. 75 let je počival božji grob pod streho naše podružnice v Spodnjih Brovlnjah. Letos so ga postavili pred veliki oltar sv. Gregorija. Vse je napeto čakalo velikonočnega vstajenja, ki je tukaj ob štirih zjutraj. Naročili so svetilke, rakete, veliko električno zvezdo na zvoniku, godbo in požarno brambo. Ves gornji Rož je bil prihitel k nam. Pa prišel je le — sneg. Kakor leta 1892. Snežilo je vso veliko nedeljo in šele v pondeljek navrh je prisjalo sonce na beli sneg. Kakor v sv. pismu: Obličje angela, ki je odvalil kamen od božjega groba, se je svetilo kakor sonce in njegovo obláčilo je bilo belo kakor sneg. Cerkvemu patronu sv. Gregorju pa nismo več rekli Gre-gor, ampak Gre-dol. A čeravno je tako grozno snežilo ter je bila vsa pot v Spodnje Brovle skrajno slaba, je naš dušni pastir gospod Hani vendar prišel že ob štirih zjutraj tja in daroval tam prvo sv. mašo.

**To in ono iz Straje vesi.** Polje smo imeli domala obdelano, ko nas na velikonočno nedeljo iznenadil sneg. Na pol metra ga je padlo. Ustavljen je bil za dva dni promet z avtom, tako da je moral celo č. karitas-tajnik na svoji počitniški rajži peš iz Straje vesi domov. Sedaj se bojimo še aprilske slane, ki bi uničila sadje in škodovala posetivnam. Pričakovali smo zvišanje cen za govejo živino, a se doslej naše nade niso izpolnile. Za mleko dobimo za groš manj kot v času pred odredbo prometa z mlekom. Edino konji gredo in imajo razmerno dobro ceno. Tako so dobili pd. Manjč in Vazina v Draščah ter Bloz v Straji vesi za svoje kobile po 1600 šilingov, kar je lep denar. Les plačujejo tukaj po 115—16 šil. za kubični meter, stavljen na žago. Lani so ga gospodarji precej prodali, letos pa še ni pravih izgledov. Baje rastejo cene za deske, sklepajoč po porastu cen za ruske deske v Franciji. Treba je torej počakati. Tepe nas licenčni prispevek za koruzo, ki je naša glavna hrana, ja, naš vsakdanji kruh. Lansko nam je uničila na peščenih tleh suša in jo moramo zato dokupovati, da je „kej mešte“ na mizi. — V Draščah je nedavno umrl pd. Kumer, stric celovškega podpredsednika dež. sodišča dr. Grafenauerja. Rajni je bil vsa leta zaveden Slovenec. Umrl je na posledicah težkega padca povodom neke poti. Rajnemu večni mir, domačim naše sožalje! — V Straji vesi si je pd. Krajnerjev Anzl poiskal življensko družico v Goričah pri Borljah. Celih osem voz je vozilo nevestino balo na novi dom. Sedaj mlada dva že pridno gospodarita. Bilo srečno! — Naša dekleta se nam kujajo. Nekoč jih je vleklo v Trst, na Dunaj ali v Švico, sedaj pa so si začele izbirati službe celo že na Holandskem in v najnovjšem času na Angleškem. Tako sta se nedavno odpeljali med Angleže Čebrova Pavla in Katnik Urška, v tednu dni se spet izselita dve. Torej so prišli med drugimi tudi naš č. g. župnik ob svojo izurjeno kuharico Urško in so morali sedaj poklicati k sebi mlajšo svojo sestrico Pavlo, da jim bo gospodinjala. Kaj, če nam

nekoč službe v tujini izvabijo vsa naša dekleta? Tedaj zaslovimo kot dolina brez deklet.

**Ali je to pravica?** Tam nekje v beljaškem okraju je pomagal neki brezposeln delavec, ki ima ubogo družino s tremi otroci in ki vleče zasluženo zimsko podporo, neki sosednji vdovi popravljati plot. Dobil je za to malo južino. Pa ga zasači revizor iz Beljaka pri delu. Naznani ga in ubogemu delavcu so odtegnili podporo za 14 dni, katero bi moral dobiti ravno za veliko noč. Družina je bila za praznike brez groša. Ljudje se vprašujejo: Ali je to pravica?

**Sele.** (Šiman Kozian †.) Na cvetno nedeljo nas je na farni postni prireditvi zresnila igra „Sleher-nik“, ko smo videli, kako nenadoma lahko pokliče smrt prej ali slej slehernega človeka. Nismo pa vedeli, da bo prvi poklican v večnost naš občinski tajnik in organist Simon Kozian. Napadla ga je gripa, pridružila se ji je pljučnica in čez dober teden je na veliki petek popoldne dobro pripravljen nastopil pot na drugi svet. Pokopali smo ga na veliko noč popoldne. Kljub skrajno slabim potom in sneženemu neurju se je zbrala cela fara, da ga spremi na zadnji poti. Korporativno so se pogreba udeležile zveza selskih vojakov in obe požarni brambi. Tovariši pevci so mu zapeli žalostinki ob hiši in grobu. — Pokojnik je bil rodom iz Galicije, obiskoval je organistovsko šolo v Celovcu, odslužil vojake in služboval kot organist in cerkovnik v Lipi, na Goriškem in na Žihpoljah. V vojski je prehodil mnogo bojišč in bil ujet na italijanskem. Iz ujetništva je pobegnil in po mnogih doživljajih prispel na Koroško. Vseto je popisal in zabelil z zdravim humorjem v knjigi, ki jo letos izda Mohorjeva družba. L. 1921 se je iz Žihpolj preselil v Sele in opravljal službi občinskega tajnika in organista v splošno zadovoljnost. Kot tajnik je bil ljudem vedno na razpolago in je spisal zanje nešteto rekurzov, prošenj itd. V vseh takih zadevah se je vsak obračal nanj. Bil je pravi dr. Vseznan, zraven pa priprost, skromen, prijazen in zabaven. Vse ga je imelo rado, sovražnika ni imel. Njegova osebnost in beseda sta bili nad vse originalni. Svoj čas je kot Rutarjev Jur zabaval tudi čitatelje „Kor.. Slovenca“. Naj počiva mirno pri cerkvi selski, kateri je toliko let zvesto služil. Ohranimo ga v blagem spominu!

**Ne veste ne ure...** (Skočidol.) Pred veliko nočjo so pri nas umrli Katarina Vončina, stara 80 let, Marija Šmuk, stara 47 let, Ana Ascher, 45 let, nagle smrti, Treza Kropfič, 75 let, tudi nagle smrti, Jože Novak, čehoslovaški državljani in star 70 let, ter komaj 35 let stara Ana Mostečnik, žena našega cerkovnika in organista. Njen pogreb je bil od vseh najbolj pretresljiv in ganljiv. Doma je bila pri Kocijorju v Goričah, s cerkovnikom se je poročila pred 9 leti in živela z njim v srečnem zakonu. Zapuščča tri nedorasle otroke Valentina, Anico in Lenko. Njen pogreb se je vršil zadnji dan v marcu in se ga je udeležilo zelo veliko faranov, posebno žena. Ob slovesu od malega domeka naše meznarije ter ob grobu ni ostalo nobeno oko suho. V zahvalo, spomin in slovo ji je govoril domači župnik, faranom pa v vspodbudo in v posnemanje njenega vzgleda. Že več let je vsak dan sprejemala sv. obhajilo. Bila je pobožna, delavna in skrbna mati in vzgojiteljica svojih otrok, pridna pomočnica svojemu možu in od mladih dni cerkvena pevka. Naš moški pevski zbor ji je pod vodstvom dravskih dveh organistov, očeta in sina Rutarja, zapel pretresljive žalostinke. Nekoč je rajna menda dejala: Če mi Bog da 10 otrok, bom zanje raje beračila, kakor da bi enega dala v vzgojo drugam. Rajni materi večni mir, zaostalim toplo naše sočutje!

**Če obupaš nad življenjem...** (Št. Rupert pri Celovcu.) Tukajšnji brijač Petersmann je našel minulo sredo zjutraj ženo in hčerki-dvojčici nezavestni. Poklicani zdravnik je ugotovil zastrupljenje z veronalom. Nesrečni mož se je v svojem obupu v noči na četrtek vrgel pod dunajski brzovlak in našel strašno smrt. Sosedji pripovedujejo, da sta se mož in žena večkrat že ukvarjala z mislijo samoumora, zagrenjena vsled neprijaznosti svoje tašče. Nesrečna žena in hčerki bodo okrevale- družinske sreče pa ne bo več nazaj.

**Nesreča z motornim kolesom.** (Sv. Lenart pri 7 Studencih.) Na veliko soboto sta izletela z motornim kolesom sin tukajšnjega nadgozdarja Taucherja in njegov prijatelj Pirker proti Podkloštru. Vračala sta se z brzino 90 km in na cestnem ovinku v Rikarju ves zadela nenadoma v obcestno drevo. Učinek je bil grozen: Taucher je obležal mrtev s prebito lobanjo, Pirker je vsled poškodb padel v nezavest, motorno kolo pa je bilo docela razbito. Taucherja so na velikonočni pondeljek

pokopali na šentlenarškem pokopališču. Na grobu je imel č. župnik Sadjak toplo občuten nagovor na prizadete stariše. Pirkerja zdravijo v beljaški bolnici in je upati na okrevanje.

**Mesto veaca** na grob blagopokojnega g. dr. Karla Pečnika je daroval g. dr. Zvonimir Janežič na Bledu za tiskovni sklad vsoto Din 100.—

**Drobiž.** Vožnja z letalom iz Celovca v Ljubljano bo stala 20 šil. — S 15. majem stopi v veljavo novi vozni red na železnici in pri avto-linijah. — Cesta čez Podkoren je spet odprta. — Iz farne cerkve na Kostanjah je nekdo odnesel 2 starodavna kipa sv. Janeza. — Delavcu Valentinu Drumlu v Borljah je neznanec odnesel 2800 S in povrh odpeljal še kolo. — Zaprli so posestnico letovišča Seegretl v Ribnici in njenega druga, ker sta osumljena, da sta sama podtaknila požar. — Janez Fortuna z Dholice se je pri velikonočnem streljanju s topiči težko poškodoval. 5 kg smodnika je v planem uprasnilo v obraz kovaškemu pomočniku Weissu v Št. Rupertu pri Celovcu. — Pri Gradcu se je smrtno ponesrečil grof Leopold Goess, brat posl. Goessa. — Pogorelo je gosp. poslopje posestniku Alešku v Pliberku. — V Vovbrah je umrla posestnica Marija Morak.

## NAŠA PROSVETA

### Pasijon na našem odru.

Globašani so segli po moderni priredbi velike drame na Kalvariji in jo podajali na svojem odru. „To je delo za resnični verski prerod v fari,“ je izjavil o veliki prireditvi ugleden duhovnik. V trinajstih prizorih so podajali Kristusovo trpljenje od slavnostnega pohoda na prvo cvetno nedeljo pa do snemanja s križa in veličastnega vstajenja. Odmore med prizori so izpolnili s petjem postnih pesmi. Vloge Jožefa iz Arimateje, Judeža, Pilata so bile dovršene, mojstrsko-lepo pa je podajal 18leten preprost fant Kristusa. Prireditve ni bila številnim gledalcem iz vseh delov Koroške toliko „teater“, kot globoko doživetje pretresljivih dogodkov pred tisočdevetsto leti v Sveti deželi. Želeti bi bilo, da bi Globašani Pasijon odslej prirejali vsako leto, nedvomno bi se kmalu priljubil kot pristna prireditve naše Podjune.

Prvič so podajali Kristusovo trpljenje Kostanjčani in sicer v že omenjeni Drabosnjakovi priredbi. Drabosnjakova priredba je stara dobrih sto let in v teh sto letih so jo Kostanjčani podajali z večjimi ali manjšimi odmori do zadnjih let. Letos so hoteli staro izročilo spet oživiti. Pri tem hvalevrednem sklepu pa so žalibog prezrli, da je resnična vrnitev v duhovni svet njihovih slovenskih pradedov nezdržljiva z uprizoritvijo pasijona v nemškem jeziku. To velja, četudi je bil izvornik kostanjskega pasijona res nemški in ga je Drabosnjak prestavil iz nemščine. Vrnitev k staremu izročilu ima smisel le tedaj, ako je dosledna in zgodovinska. Zgodovina pa nam izpričuje le to, da slovenski pradedje današnjih istotako slovenskih Kostanjčanov nikoli niso igrali nemškega marveč edinole slovenski pasijon, ki ga jim je posredoval pisatelj-domačin iz njihovega najožjega kroga — Andrej Drabosnjak. Zato je nemška uprizoritev tega pasijona na Kostanjah prelom s staro tradicijo, brez ozira na dejstvo, da mora vrhutega takšna predstava ostati našemu ljudstvu popolnoma tuja. Preznačilno je, da ni bilo po Rožu in drugod za letošnji kostanjski pasijon nika-kega zanimanja, dočim so nekdanje slovenske prireditve obiskovale cele procesije ljudstva iz Roža in še od drugod.

Zato bi bilo iskreno želeti, naj Kostanjčani prihodnjčisto dosledno spet sežejo po slovenski priredbi Kristusovega trpljenja, ki jo nam je zapustil Drabosnjak in ki jo je za naše odre nanovo priredila „Založba ljudskih iger“ v Ljubljani. Le tej prireditvi je gotov poln uspeh. Le po domači besedi si bo Pasijon mogel utreti pot do src vseh faranov ter jim posredovati ono globoko skupno doživetje, kjer so vsi eno v istem čustvovanju, kjer se sreča duša z dušo kakor pri skupni po-božnosti, kjer se rodi prenavljajoči in oživljajoči duh farnega občestva. P. Z.

**Društvo — zrcalo naroda.** Vzemi jabolko z drevesa! Dober sadjar boš iz njegovega okusa, barve i. dr. razbral, na čem trpi njegovo drevo in njegova zemlja. Poglej žitno polje! Dobremu poljedelcu govori vsaka njiva s svojim rastlinstvom zgovorno besedo o kakovosti zemlje, semen, o gospodarjevi skrbi. Idi v cerkev kate-

rekoli fare iz udeležbe vernikov in njihove zbravnosti razbereš, koliko je še božjega blagoslova v družinah dotične fare! Poslušaj pozdrave malčkov in pogovore starih na vasi, dober dušeslovec boš videl obraz in delo njihovega dušnega pastirja! — Društvo pa je jabolko z narodnega drevesa, je njiva narodnega življenja. Praviš, da si zvest sin svojega naroda. Potem skrbi tudi ti, da društvo ne bo podobno gnilemu sadu ali kameniti, s trnjem in plevelom zaraščeni njivi ali praznemu in opustošenemu božjemu hranu! Sicer si tudi ti gnil sad, kamen na njivi in je opustošen tudi tvoj hram narodnega življenja.

„Jezični dohtar“ v Št. Jakobu v Rožu. Na velikonočni pondeljek je naše izobr. društvo na svojem odru podajalo burko o jezičnem dohtarju, katere osnovna misel je pač ta, da je prefriganim in z vsemi mažami namazanim dohtarjem včasih kos zdrava pamet preprostega ovčjega pastirja. Vloga jezičnega dohtarja je bila v mojstrskih rokah, njeni naravni izvedbi bi se divili nedvomno tudi mestni ljudje. Prav šegavo sta nastopala dohtarjeva žena in ovčji pastir, ki je bil enostavnih „stavkov“ bržkone tudi sam vesel. Dostojanstveno je nastopal sodnik, samozavestno — malce morda negotovo — je igral bogati krojač. Odmore so izpolnili mladi društveni tamburaši. Prireditev je žela med gledalci veliko priznanje in na splošno željo jo društvo v nedeljo 26. aprila istotam ponovi. Začetek ob 3. uri pop.

Grebinski Klošter. V nedeljo 26. t. m. priredi doblaveško društvo v dvorani Grebinskega Kloštra lepo igro „Živa pokopana“. Pričetek ob 3. uri pop. Vabljeni!

Slovenska knjiga. Uredništvo se sprejelo v oceno sledeče knjige: Gangl „Moja pot“ I.—X. zvezek, Derganc „Svetozor“ (oboje izdala Učiteljska tiskarna v Mariboru), nadalje je sprejelo od Cankarjeve družbe v Ljubljani sledeče knjige: Kalendar 33, 34, 35, 36, Samovoj „Zlato tele“, Sigma „Naš svetovni nazor“, Nizovoj „Pod severnim nebom“, H. Z. Mühlen „Včeraj je bilo — jutri bo...“, Seliškar „Hiša brez oken“, Kreft „Med potniki in mornarji“, Iv. Vuk „Po valovih Donave široke“, Neverov „Taškent, kruha bogato mesto“, Iv. Vuk „V znamenju Halleyeve repatice“.

Malošče. V nedeljo 26. t. m. ponovi naše društvo ob pol 8. uri zvečer v dvorani pri Nontu igro „Črna žena“ in vabi nanjo vse prijatelje. Odbor.

## GOSPODARSKI VESTNIK

### Tako izgleda samopomoč!

Sedanji hudi časi so nas prisilili, da izdelujemo doma stvari, katere smo v navadnih razmerah kupovali v trgovini ali pri obrtniku. Polje kmečke samopomoči je tako obsežno, da ga skoroda ni mogoče pregledati. Do najnujnejših potrebščin se da v kmetijstvu skoroda vse pridelovati za dom in s tem znižati izdatke čim najnižje.

Danes šele vidimo, kako zelo so naše kmetije navezane na nakupovanje. Svetovna vojna in njena leta, ki so ponekod prinesla na deželo precej denarja, so dotedanje kmečko gospodarstvo postavila naravnost na glavo. Še pred desetletji smo rabili domače platno in domači prt, danes ne najdemo na njihovi niti več lanu, kolovrati so zaprašeni in polomljeni pod streho, tkalci ponekod celo že izumrli brez potomcev za svojo nekdanjo čislano obrt. Ovca je bila po naših dolinah nekoč čislana žival. Danes je cele vasi ne poznajo več, v nič devamo njeno korist. Počasi spet prihajajo domači volneni izdelki spet do ugleda in s tem ovčjereja do nekdanje veljave. Olje smo po navadi zadnja leta kupovali v trgovini in zanj odštevali težke denarce. Lani pa smo že mogli spet videti njive sončnic, repice, soje ali maka. Ti gospodarji so razumeli, kaj od njih tirja novi čas.

V zadnjem času je v mnogih krajih začela spet cveteti domača obrt. Zakaj bi kupovali drage metle v štacuni, če pa lahko sami izdelamo enako praktične skoroda brez vsakih stroškov! Zakaj bi kupovali drage vrvi, če pa lahko sami iz konoplje zvijemo najmočnejše vrvi! Ob potoku rastejo vrbe, ki dobro služijo za različne pletenine, treba je samo pridnih in večjih rok. Kaj vse se da izdelati iz našega lesa! Kjerkoli zamoremo, tam štedimo, da se obdržimo na površju in ne tonemo vedno globlje v gospodarski prepad. Iz Slovenije poročajo tudi o sledeči svojevrstni samopomoči: Preprosti kmečki fantje se učijo plesti žične mreže, kot jih rabimo, da ogradimo

naše vrtove, sadovnjake, drevesnice i. dr. Nekdo je izumil preprost pletilni strojček, ki ga gonijo z roko, in na njem dober delavec na dan lahko izdelava 80 metrov mreže. Strojček stane v našem denarju 25 šil., cena žične mreže se pri par sto metrih zniža na petinko one cene, ki velja za isto vrstni tovarniški izdelek.

Koliko je še možnosti, da se uveljavi naša samopomoč! Vzemij roke svinčnik in zapiši, kar ti je treba kupovati za obleko, hrano, delo ali drugo pri trgovcu ali obrtniku. Nato prevdari, kako zamoreš kupljeni izdelek nadomestiti z domačim in če se ti to izplača. V slučaju, da je domači izdelek cenejši in kakovostno vsaj enako dober, se kratko odloči in ga odslej izdeluj sam. Videl boš, da so tudi danes še mogoči čudeži na kmetiji!

Kisla zemlja. Pri nas je mnogo kisle zemlje. Težkoče pa obstojajo v tem, kako določiti, kje je zemlja kisla. Tole priporočajo strokovnjaki v preizkušnji: Vzemij dve veliki žlici zemlje ter jo dobro zmešaj z žličko kuhinjske soli. Zmes polivaj z vodo in mešaj tako dolgo, da nastane iz nje nekaka kaša. V to kašo pomoči košček modrega lakmusovega papirja. Če papir močno pordeči, je znak, da je zemlja kisla, v nasprotnem slučaju pa ne vsebuje nikakih kislin. Za kisle zemlje je važno apnenje, kajti kisline uničujejo rastlinske bakterije in zavirajo rast. Te zemlje lahko gnojimo z žganim ali gašenim apnom, ki jih razkisa in jih napravi rodovitne.

Koliko stane streha, krita s škodljami? Že od nekdanj je tako, da rabimo za kritje streh oni gradbeni material, ki ga je najlažje dobiti. Zato so v žitnih krajih krili strehe v slamo, v krajih z ilovnato zemljo s pomočjo opeke, s skorjami in gozdnatih krajih ter z deskami ali škodljami v goratih krajih. V novejšem času se je udomačil takozvani eternit, ki je seve razmerno drag gradbeni material. Kako je s streho, krito s škodljami ali po našem: s šindelni? Skodlje iz mecesnovega lesa, 80 cm dolge in 1 centimeter debele, štirikrat krite, držijo na strehi do sto let. Če računamo svoj lastni mecesnov les 20 šil. za kubični meter in za pripravo skodelj 15 šil., in prištejemo še stroške za žreblje in kritje, nas stane kritje enega kvadratnega metra strehe okroglo 2 šilinga. Če moramo les kupiti, se zvišajo stroški kvečjemu za šiling pri metru. Streha je varna pred točo, hladi v poletju, varuje pozimi toploto ter ne prepušča vlage. Če je torej tvoja streha potrebna kritja in imaš ti voliti med opeko, asbestom ali lesom, voli: les!

Celovski trg minulega tedna: Krave 80—90, krave za klanje 50—60, prašiči 1.30—1.60, plemenski 2.00—2.20, pšenica (100 kg) 30—40, rž 28—29, ječmen 25—29, oves 25—26, ajda 24—26, kuruza 25—28, sladko seno 10—12, kisló 7—8, slama 4—5, grah (kg) 0.80—1.00, isto leča, fižol 35—50, krompir 12—14, zelje 40, sirovo maslo 3.60—4.50, prekajena slanina 4.20—5.20, sirova slanina 2.20—2.40, svinjska mast 2.40—3.00, jajca 9, kokoši 2.00—3.00, drva trda in kratka 4.00 do 5.00, mehka 3.00—4.00 šilingov.

## ZANIMIVOSTI

Brezbožniki v Rusiji. K velikonočnim praznikom so sovjetski listi priobčili pregled dela brezbožniške zveze v zadnjem desetletju. Zveza obsega skupno 5 milijonov članov, od katerih sta dva milijona mladih. V desetletju je ustanovila 30 brezbožnih muzejev. Vsako leto priredi po vseh večjih krajih Rusije desetdnevne brezbožne tečaje, letno se vrši okoli 5000 brezbožnih sestankov, vsako leto izda do 80 knjig ali brošur. Letos se je zveza pritožila, da mnogi sodrugi še vedno hrepenijo po praznovanju velike noči.

Sueški prekop in Italijani. Doslej je Italija prepeljala skozi Sueški prekop 309.000 vojakov in 52.000 delavcev, namenjenih za Abesinijo. V drugi polovici lanskega leta se je z italijanskimi ladjami peljalo tod okoli 250.000 vojakov in delavcev, v letošnjih mesecih pa 180.000 mož. V domovino se je v istem času vrnilo okoli 70.000 mož. Torej je v Abesiniji še 361.000 mož, živih in mrtvih. Istočasno je Italija prepeljala skozi prekop 22.000 avtov, 510 letal, 30.000 mul in 9000 kamel. Samo v prvih 12 tednih letošnjega leta so Italijani prepeljali 37.000 ton municije, splošnega

tovornega blaga pa v prvih letošnjih treh mesecih 300.000 ton. Ob teh številkah imamo lahko predstavo o italijanski premoči v Abesiniji.

„Zlate“ fašistične srajce. Fašistične in njim podobne organizacije so uvedle na vsem svetu kot zunanji znak pripadnosti srajce raznih barv. Italijanski fašisti nosijo črne srajce, nemški hitlerjanci rujave, francoski križarji modre, estonski fašisti pa zelene. Najmlajša je med fašističnimi organizacijami menda meliška in ta je bila že v zadregi zaradi barve svojih srajc. Končno je volila zlato barvo, da s tem počasti sonce, ki so ga stari Mehikanci nekoč slavili kot boga.

Nov „poklic“. V Londonu je stal pred sodnikom mož, čigar življenje je kaj svojevrstno. V zadnjih 15 letih si je 57krat skušal vzeti življenje, seve samo navidezno, da je izzval pomilovanje drugih in si lažje izprosil njihovo pomoč. Štirikrat je skočil v reko Temzo, trikrat v morje, devetkrat si je prerezal žile, 31 krat je vzel strup in desetkrat je iznašel še druge načine „samoumora“. Običajno se je nastanil v kakem imenitnem hotelu in s svojo zvijačo, ki jo je seve dobro pripravil, ukanil goste. Z darovi je živel po knežje, dokler niso odkrili njegove goljufije. Pred sodnikom je izjavil, da njegov „poklic“ nikakor ni lahak ali prijeten.

Šola za kanarčke. V Ameriki so ustanovili posebne učilnice za kanarčke. V njih dobivajo ptički temeljito „glasbeno izobrazbo“. Najdarovitejše mladiče zapro v posebne kletke in jim dajo prvovrstne glasbene učitelje. Učenci morajo poslušati gosli, harfo, orglice in zvončke, ki jih skušajo s svojimi čudovitimi glasovi spretno oponašati. Na ta način upajo Amerikanci odgojiti prvovrstne pevce, ki bodo znali proizvajati cele umetniške koncerte in glasbene akademije. Ptički dobijo po dovršeni šoli posebno diplomo in naslov.

### Vabilo.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu (Spar- und Vorschuss verein in Klagenfurt), registrovana zadruga z neomejeno zavezo, priredi svoj

## redni letni občni zbor

dne 30. aprila 1936 ob 10. uri dopoldne v poslovnih prostorih, Pavličeva ulica št. 7.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbora in nadzorstva (deloma).
3. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

32

Načelstvo.

### Vabilo

na

## občni zbor

HRANILNICE IN POSOJILNICE V LEDINCAH, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši v nedeljo dne 26. aprila 1936 ob 3. uri popoldne pri Čemernjaku na Pečnici.

Sporred:

1. Odobritev letnega zaključka.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vse zadružnike

34

Načelstvo.

### Zahvala.

Zahvaljujem se vsem Selanom in vsem drugim, ki so v tako obilnem številu spremili mojega brata, gosp.

## Šimna Kozian-a

občinskega tajnika in organista v Selah, k večnemu počitku.

Posebna zahvala č. župniku, godcem, pevcem, vojnim tovarišem in požarni brambli.

Bače, v aprilu 1936.

Nežka Toff, sestra.